

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **M. F.**, zast. JUDr. Ladislavem Tolnayem, advokátem, se sídlem Jaselská 66, Mladá Boleslav, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, pošt. schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 19. 4. 2004, č. j. 48 Az 30/2004 – 19,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 20. 1. 2004, č. j. OAM-53/LE-02-05-2004, rozhodl žalovaný tak, že žádost žalobkyně o udělení azylu se zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že skutečnost, že žadatelka nemá prostředky na zaplacení dluhů a v České republice chce získat zaměstnání s cílem vydělat potřebné peníze, protože věřitelé by jí mohli vzít byt a jeho zařízení, pokud se vrátí bez peněz, nelze důvodům pro udělení azylu uvedeným v ustanovení § 12 zákona o azylu podřadit. Tím byly podle žalovaného splněny podmínky ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, podle něhož se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti, svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. V rámci odůvodnění rozhodnutí správní orgán uvedl, že žalobkyně nesplňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu, a že humanitární azyl podle § 14 zákona žalobkyni neuděluje.

V podané žalobě žalobkyně namítala, že správním orgánem byla porušena ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „správní

řád“), neboť správní orgán nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci a neprovedl všechna nutná šetření k objasnění všech okolností rozhodných pro řádné posouzení věci. Důkazy, které si správní orgán opatřil, nebyly úplné, a došlo proto k porušení ustanovení § 32 odst. 1a § 34 odst. 1 správního řádu.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 19. 4. 2004, č. j. 48 Az 30/2004 – 19, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel z obsahu správního spisu, z něhož vzal za prokázané, že žalobkyně jako důvody pro udělení azylu uváděla opakovaně pouze snahu vydělat v České republice potřebné peníze na zaplacení dluhu na Ukrajině. Uvedené důvody nebylo možno podle názoru soudu podřadit pod žádnou ze skutečností, které jsou v ustanovení § 12 zákona o azylu uvedeny, jako skutečnosti odůvodňující udělení azylu. Podle názoru soudu dospěl správní orgán ke správnému závěru, že v případě žalobkyně není dán žádný z důvodů pro udělení azylu. Soud se proto zcela ztotožnil se závěrem správního orgánu, že v dané věci byly naplněny podmínky pro aplikaci § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Konstatoval dále, že skutková zjištění, z nichž rozhodnutí vycházelo, byla dostatečná, a že závěr správního orgánu vyjádřený v rozhodnutí je v souladu se zákonem. Z těchto důvodů proto žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas kasační stížnost, v níž uvedla pouze to, že se odvolává proti rozhodnutí Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného a že žádá o odložení projednání jejího odvolání na dobu tří až šesti měsíců z důvodu jejího omezení „jednat s advokátem“.

Krajský soud v Praze usnesením ze dne 1. 7. 2004, č. j. 48 Az 30/2004 – 25, vyzval stěžovatelku, aby ve lhůtě do jednoho měsíce ode dne doručení tohoto usnesení doložila do spisu plnou moc udělenou advokátu, který ji bude zastupovat v řízení o kasační stížnosti, a doplnila prostřednictvím svého zástupce z řad advokátů údaj o tom, kdy jí byl napadený rozsudek doručen, v jakém rozsahu rozsudek napadá a důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 s. ř. s. Současně stěžovatelku poučil o tom, že nebude-li do spisu založena plná moc advokáta a doplněny důvody kasační stížnosti o rozsah napadení rozsudku, bude řízení o kasační stížnosti podle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítnuto.

Podáním ze dne 15. 7. 2004 doložila stěžovatelka do spisu plnou moc k zastupování, udělenou JUDr. Ladislavu Tolnayovi. Dále uvedla, že kasační stížnost podává proto, že již ve své žalobě uvedla, že se ocitla ve velmi tíživé finanční tísni ve své vlasti, a byla ji nucena opustit na nátlaky věřitelů s tím, že jí odeberou peníze. Navíc měla důvodné obavy o svůj život a zdraví a rovněž se strachovala o životy svých dětí a vnuků, protože neměla dluhy z čeho zaplatit. Namítala dále, že těmito okolnostmi se nezabýval správní orgán, protože neprovedl žádná potřebná šetření v předmětné věci. Stejně tak se krajský soud v rámci projednané žaloby vůbec nevypořádal s námitkami žalobkyně, spočívajícími v tom, že byly vytknutým způsobem porušeny procesní předpisy, když nebyl zjištěn správně a úplně skutečný stav věci a nebyla provedena všechna nutná šetření k objasnění všech okolností pro řádné posouzení věci, a dále, že dokazování bylo neúplné. Navrhovala, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc byla vrácena správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Poté Krajský soud v Praze předložil spis Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 23. 8. 2004 vrátil věc Krajskému soudu v Praze s tím, že nesdílí názor o tom, že kasační stížnost neměla vady, které by bylo třeba odstranit. Uvedl, že kasační stížnost neobsahuje důvody ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., pro něž je rozhodnutí krajského soudu napadáno. Konstatoval dále, že krajský soud usnesením ze dne 1. 7. 2004, č. j. 48 Az 30/2004 – 25, správně vyzval stěžovatelku pod bodem II. k doplnění kasační stížnosti, avšak obsah spisu nenasvědčuje tomu, že by uvedené usnesení bylo účinně doručeno stěžovatelce nebo jejímu zástupci. Zavázal proto soud k tomu, aby vyzval stěžovatelku, příp. jejího zástupce k tomu, aby ve lhůtě soudem stanovené doplnil kasační stížnost zejména o uvedení důvodů podle § 103 odst. 1 s. ř. s. a jeho konkretizaci ve vztahu k napadenému rozhodnutí, pro nějž stěžovatelka rozhodnutí krajského soudu napadá. Současně konstatoval, že stěžovatelku, příp. jejího zástupce bude třeba poučit o tom, že nebude-li ve stanovené lhůtě podání doplněno, kasační stížnost bude odmítnuta.

Krajský soud v Praze usnesením ze dne 1. 9. 2004, č. j. 48 Az 30/2004 – 37, vyzval zástupce stěžovatelky, aby ve lhůtě jednoho měsíce ode dne doručení tohoto usnesení doplnil kasační stížnost o údaj o tom, kdy byl napadený rozsudek stěžovatelce doručen, v jakém rozsahu rozsudek napadá, a důvod kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a jeho konkretizaci ve vztahu k napadenému rozhodnutí. Současně zástupce stěžovatelky poučil o tom, že nebudou-li ve stanovené lhůtě doplněny důvody kasační stížnosti, bude řízení o kasační stížnosti podle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítnuto.

Zástupce stěžovatelky v doplnění kasační stížnosti uvedl, že v azylovém správním řízení, byť toto neopakovala stěžovatelka ve své žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, uvedla, že o udělení azylu žádá nejen proto, aby mohla v České republice pracovat, ale hlavně proto, že v bydlišti na Ukrajině je ona i její syn pronásledována jejich věřiteli, kteří lichvářsky navyšovali své finanční požadavky a pro případ neuspokojení jí a jejímu synovi hrozili hrubým násilím. Stěžovatelka i její syn museli proto z Ukrajiny náhle odcestovat a přicestovali do České republiky, kde se stal syn stěžovatelky nezvěstným. Stěžovatelka po něm pátrá, zatím bezvýsledně. Dále je v doplnění kasační stížnosti uvedeno, že stěžovatelka již správnímu orgánu sdělila, že bydlela v obci asi 15 km vzdálené od Č., kde došlo k jaderné katastrofě, že je sama radioaktivně ozářená a vyhledává v České republice adekvátní léčbu. Stěžovatelka vytýkala správnímu orgánu i soudu, že tuto okolnost ponechal bez povšimnutí, a že s tímto pochybením správního orgánu se soud nijak nevypořádal (§ 103 odst. 1 písm. b/ s. ř. s.).

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že popírá její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek Krajského soudu v Praze, byly vydány v souladu s právními předpisy. Odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatelky, učiněné ve správním řízení. Zdůraznil, že s rozsudkem soudu plně souhlasí. Dále se podrobně vyjadřoval k námitkám stěžovatelky, uvedeným v doplnění kasační stížnosti.

Poté byla věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uvedla v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Ke skutečnostem, které stěžovatelka uplatnila poté, kdy bylo

vydáno napadené rozhodnutí Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédl. Skutkovým základem pro rozhodnutí kasačního soudu se tedy mohly stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí. Při svém rozhodování vycházel Nejvyšší správní soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že se stěžovatelka výslovně domáhala důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Podle uvedeného ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení, spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku Krajského soudu v Praze neshledal.

Předně je třeba uvést, že jak správní orgán, tak i krajský soud, vycházel v posuzované věci ze zjištění, učiněných v průběhu správního řízení od samotné stěžovatelky. Z obsahu správního spisu plyne, že stěžovatelka v žádosti o udělení azylu ze dne 16. 1. 2004 uvedla, že Ukrajinu opustila dne 13. 12. 2003, neboť si potřebovala vydělat peníze, které si půjčila na pohřeb svého manžela. Dále uvedla, že v případě návratu do vlasti jí absolutně nic nehrozí, jen by si přála vrátit dluh. Tyto skutečnosti uvedla i ve vlastnoručně psaném prohlášení, které bylo připojeno k žádosti. V protokolu o pohovoru ze dne 16. 1. 2004 uvedené údaje potvrdila, a dále upřesnila, že jediným důvodem, který ji vedl k opuštění své vlasti, byla snaha vydělat si peníze, aby mohla vrátit dluh, který jí vznikl půjčením peněz na pohřeb svého manžela. O azyl požádala poté, co byla zadržena policií a bylo jí sděleno, že bude deportována domů. Potvrdila dále, že ve své vlasti neměla nikdy problémy se státními orgány, soudy, policií a armádou, a nebyla aktivně politicky činná. Dále uvedla, že v případě návratu do vlasti má obavu, že ti lidé, kterým dluží peníze, by jí mohli vzít byt a jeho zařízení, pokud by svůj dluh nesplatila.

Z takto zjištěného skutkového stavu vycházely jak správní orgán, tak i krajský soud. Jejich závěr o tom, že stěžovatelka neuvedla skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by mohla být na Ukrajině vystavena pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu, a že důvodem žádosti stěžovatelky o azyl je obava z chování věřitelů, kterým dluží peníze vypůjčené na pohřeb svého manžela, vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu azylového řízení, v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Nejvyšší správní soud tedy sdílí názor Krajského soudu v Praze, že žalovaný nepochybil, jestliže posoudil návrh stěžovatelky na zahájení řízení o udělení azylu podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu jako zjevně nedůvodný.

Nejvyšší správní soud tedy neshledal, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci

rozhodoval, měl napadené rozhodnutí zrušit. Nejvyšší správní soud neshledal, že by rozhodnutí správního orgánu bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost.

Pokud jde o námitky stěžovatelky uplatněné v kasační stížnosti, spočívající v tvrzení, že stěžovatelka z obavy před věřiteli musela uprchnout se svým synem, který se stal v ČR nezvěstným a stěžovatelka po něm pátrá, třeba uvést, že jde o zcela nová tvrzení, která stěžovatelka neuvedla ani v průběhu správního řízení, ani v řízení před krajským soudem. Jako novou skutečnost je pak třeba považovat i tvrzení, že stěžovatelka bydlela v obci asi 15 km vzdálené od Č., kde došlo k jaderné katastrofě, a nyní v České republice vyhledává adekvátní léčbu. Výše uvedené skutečnosti nelze zohlednit, neboť podle § 109 odst. 4 s. ř. s. ke skutečnostem, které stěžovatelka uvedla poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží. Nelze ani souhlasit s námitkou stěžovatelky, že tyto skutečnosti ponechal bez povšimnutí soud i správní orgán. Tvrzení stěžovatelky ohledně jejího syna a jaderné katastrofy jsou zcela nová, stěžovatelka je před správním orgánem ani soudem neuvedla, a proto těmto orgánům nelze vytýkat, že k těmto důvodům nebyla provedena řádná šetření, a že tato tvrzení byla pominuta.

Pokud jde o námitku, že se soud nezabýval tvrzením stěžovatelky, že správní orgán porušil procesní předpisy, třeba uvést, že Nejvyšší správní soud tuto námitku nesdílí. Soud v napadeném rozsudku uvedl, že skutková zjištění, z nichž rozhodnutí vycházelo, byla dostatečná. Ostatně stěžovatelka namítala porušení procesních předpisů pouze v obecné rovině a nekonkretizovala, v čem měla být ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1 a § 46 porušena.

V posuzované věci Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že rozhodnutí správního orgánu obsahuje pouze výrok o zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. V rámci odůvodnění se však správní orgán vyjadřuje rovněž k důvodům udělení azylu podle ustanovení § 13 zákona o azylu (a konstatuje, že stěžovatelka důvody pro uplatnění azylu podle citovaného zákonného ustanovení nesplňuje) a § 14 zákona o azylu, kdy konstatuje, že azyl podle citovaného zákonného ustanovení neuděluje. V rámci daného případu je nutno konstatovat, že správní orgán pochybil, jestliže žádost stěžovatelky zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 zákona o azylu, a současně se v rámci odůvodnění vyjadřoval (a věc posuzoval) i podle § 13 (sloučení rodiny) a § 14 (humanitární azyl) zákona o azylu. Pokud totiž v řízení o azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona o azylu, pak správní orgán bez dalšího – ale jen ve lhůtě podle ustanovení 2 téhož ustanovení – zamítne žádost. Rozhodne tedy konečným způsobem ve věci, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Pro rozhodování o udělení azylu pro některý z důvodů předvídaných v ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu je však určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Protože tento důvod při zamítnutí žádosti podle § 16 zákona o azylu zjišťován není, stává se část odůvodnění rozhodnutí správního orgánu (zabývající se důvody azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu) nadbytečnou ve vztahu k výroku podle § 16 zákona o azylu (a fakticky je s ním v logickém rozporu). Toto formální pochybení správního orgánu zůstává však bez vlivu na zákonnost přezkoumávaného rozhodnutí a nezpůsobuje ani jeho nicotnost. Byť se krajský soud tímto nedostatkem napadeného rozhodnutí žalovaného nezabýval, nelze mu vytknout nezákonný postup, neboť z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že se zcela přesvědčivě vypořádal s výrokem napadeného rozhodnutí, který v něm byl správně obsažen, tedy s výrokem, že žádost stěžovatelky byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že důvody uvedené v kasační stížnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) nebyly prokázány, a proto Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Pokud jde o rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku – takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti. Za této situace pak tedy Nejvyšší správní soud o žádosti o povolení odkladného účinku kasační stížnosti, kterou uplatnila stěžovatelka v podání ze dne 22. 7. 2004, nerozhodoval.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud žádné náklady vzniklé žalovanému ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatelka s podanou kasační stížností úspěch neměla.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. 2. 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu